

İDARE MERKEZİ
ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında

İSTANBUL BÜROSU
İstanbul, Ankara Caddesi
No — 87

HAYAT

Fiatı her yerde 15 kuruş
seneligi, posta ile 7,5 Türk Lirası
(Ecnebi Memleketlere 7,5 Dollar)

Abona ve ilan için İstanbul
bürosuna muracaat edilir
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, daima hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!

— NIETZSCHE—

Cilt: V

Ankara, 28 Şubat. 1929

Sayı: 118

İhtiyar Çocuk

— “Leon Frapye,,den tercüme —

—Evet efendiler. Hani şu yanlışlıkla öldürülen çocuğun anasıyım...

Benden af dilediler: bir daha böyle yanlışlıklar olmayacağını temin ettiler... Bana teselli yerenler çok oldu.

Hatta bana tazminat vermekten de bahsettiler...

Sahi mi? Bu felâketin nasıl olduğunu hatırlamıyor musunuz? Pekâlâ, anlatayım...

Evela oturmama mücadele etmenizi rica ederim. Çünkü sabahdan beri oradan oraya koşuyorum...

Cemiyeti hayriyeden dahiliye nezaretine, dahiliye nezaretinden şehremanetine kaç defa gidip geldim... Arabalar, hatta omnibüsler çok pahalı. Hem de insanın yureğinde bir sıkıntı olduğu zaman yayan yürürse daha çabuk gidiyor sanıyor:...

Polisler bir kapıyı kırmağa uğraşmış bir takım kimseleri takip ediyorlardı.

Oglum Hanri bir evin damını tamir ediyordu. Bir cumartesi günüydü. Saat üçtü. Gökte güzel bir güneş parlıyordu. Polisler oğlumu görünce hırsızlardan biri damdan dama kaçıyor sandılar, ateş ettiler... Daha doğrusu bir kaç gün sonra polislerin damda hiç kimseyi görmedikleri, sadece hırsızları korkutmak için havaya silah attıkları meydana çıktı.

İşte bu kurşunlardan biri

zavallı oğluma tesadüf etmiş, yavrumu yakasında küçük bir leylâkla bana getirdiler... Evet efendiler bu çok büyük bir felâket oldu.

O vakit beni Paris'in dört köşesindeki bir çok dairelere çağırdılar. Mütemediyen oradan oraya koştum... Hem bu gündünden çok fazla... Öyle ya insanı teselli etmek için ayağına gelmezler elbette!

Oglum beni hiç terketmemişti. Beraber oturuyorduk. İkimizin çamaşırlarını dikmekten başka işim yoktu... Bu kazanın beni ne vaziyete düşürdüğü malûm. Bana alâka göstermeleri pek doğru bir hareketti.

Bu efendilerin bana tavsiye ettikleri şekilde bir istida yazıp verdim.

Sonra nazır beni gayet güzel bir surette kabul etti. Nezaketinden ayakta duruyordu. Beni yorup üzmemek için bir dakikada işimi bitirdi: Kendisine vak'ayı anlatmama meydan bırakmadı: «Biliyorum madam,, elbette madam... ne isterseniz veririz: paraca muavenet mi, tütün bayiliğimi, yoksa kaydı hayat şartile maaş mı? ne isterseniz olur.

Elverir ki bir az bekleyesiniz» dedi.

Hasılı girmemle çıkmam bir oldu.

Şunu da söylemek lâzım ki o kırılmış kapı mes'lesi için davalar oldu.

Bu benim felâketimden çok daha karışık bir işti.

Bütün adliye dairesi birbirine girdi.

Bu işin ehemmiyetini meydana çıkarmak mücrümlerden her birinin ne dereceye kadar suçlu olduğunu ortaya koymak için ne lâzımsa yapıldı.

Hasılı, dava ancak bir ay evel bitebildi.

Mahkûmiyet kararları verildi ve en ağır cezaya Viktor isminde bir çocuk çarpıldı.

Ben işte onun için geliyorum.

Düşündüm ki... yanlışlıkla öldürülen çocuğun anası ben olduğumu nazarı dikkate alırlar..

Görüyorum ki maksadımı daha tafsilatlı anlâtmam lâzım... Mahallemizde nazır hazretlerinin bana:«Elbette, madam siz ne isterseniz yaparız,, dediğini biliyorlar. Otüz bu kadar seneden beri evimi değiştirmedığım için herkes beni tanır. Onun için nazır hazretlerinin vadinden sonra bana pek ehemmiyet vermeğe başladılar. Ben geçerken bir şeyler fısıldaşırlar. Alış veriş ettiğim dükânlar bana uzaktan başlariyle işaret ederler. Sanki ben himaye edilen, hemen hemen zengin olan bir insanmışım gibi... Ben de başımı sallayarak onlara mukabele ederim. Mamafi çok kalbi kırık bir kadın olduğum için öyle kibir filân da taslamam,,

İşte bunun için bu Viktor'un

arkadaşı... karısı bana yalvarmağa geldi. Daha doğrusu bunu kendiliğimden düşündüm ama nasıl olacağını bilemiyordum...

Sözü uzatmayım efendiler... Bir teklifte bulunmağa geldim: Ben vadedilen bütün bayiliği, tazminat yahut maaştan vaz geçeyim.. Buna mukabil o çocuğu affetsinler.

Ben ihtiyarım. Yaşım altmışı geçti... Bu yaşta bir insanın sarfedeceği para ne olabilir ki?..

Elimde iki iş var ki bana gayet iyi para getiriyor. İrattan daha emin iki iş: Sabahtan öğleye kadar bir evde, öğleden saat beşe kadar başka bir evde çalışıyorum ve bir franga yakın para alıyorum. Bazı günler gece yarısına kadar devam eden bir ziyafet sofrasında hizmet ediyorum. Onun için de ayrı para veriyorlar.

Hasılı kazandığım para bana yetiyorda artıyor bile.

Ötekinin berikinin söylediği gibi artık bacaklarım tutulmağa başladı. Eğer böyle çalışmazda tenbel tenbel oturursam büsbütün kötürüm olurum.

Artık hükûmetten bir şey beklemediğimi, istediğimi vermiş olduklarını mahalleden öğrendikleri vakit belki itibarım azalır... İnsanın ehemmiyetini kaybetmesi fena şey ama... Ne yapalım.

Eskiden böyle bir şey varmidi zaten?

Bunun yerine mutlaka başka bir saadet bulurum.

Viktor dedikleri çocuk fena bir insan değildir. Aptallığı yüzünden bu felâkete uğradı. Eskiden hiç kimseye bir fenalık yapmamıştı.

Zaten mahkemede de ötekilerinin yalanlarını yüzlerine vurup kendini temize çıkaramamıştı. İnsafsızlar bütün kabahati onun sırtına yükledier...

Hem de bu çocuk, yaptığına bilseniz, ne pişman oluyor. Hapisaneden kurtulur kurtulmaz bu kızı nikâhla alacağını temin ediyor. O hapise girdiği vakit bu kadın gebeydi. Şimdi sütninede bir küçük kızı vardır... Viktor benim ölen oğlumla yaşıttır... Belki evlendikten sonra karı koca hatırımı sormağa gelirler... Benim artık kimsem yok ki...

Ne dediniz efendiler?.. Dairenin kapanma saati geldi mi? Affedersiniz bugün sekizden beri vaktimi unuttum... Bu işi bir deftere yazdığınızı mi söylüyorsunuz... Demek onunla meşgul olacaksınız. Bir daha gelmeme hacet yok öyle mi?... Şu halde biraz beklemek kâfi.. Bunu ümit

etmeğe cesaret edemiyordum!.. Size teşekkür ederim bu iyiliğinizi unutmayacağım...

Kapı bu tarafta değil mi? Şaşırdım... O kadar çok koridorlarda dolaştım ki artık tersim dönüyor.. Zaten gözlerim de pek iyi görmez...

Siz bu dairede odacısınız öyle mi? Ne olur şu işi memur efendilere arasıra hatırlatıverin... Muamele pek uzun sürmesin...

Bu zahmetiniz için şu ehemmiyetsiz bahşışı kabul edin...

Evet ben o damda yanlışlıkla öldürülen çocuğun annesiyim.

REŞAT NURİ

Onların Şarkıları : 8

Lânetlinin Şarkısı

Bir akşam, gözüm kanlı, fırladım mahpesimden
Bir damardan fışkıran kıpkızıl bir kan gibi,
Yavrusu parçalanmış dişi bir kaplan gibi..

Kargalar bile korktu o gün vahşi sesimden:
Bazan bir çığ olmaya yetişir bir avuç kar..
İçimde, şimdi, yanan bir ormanın hızı var...

Korkuyla ürperiyor getirenler yadına,
Adımı koymaz oldu analar evlâdına;
Bastığım topraklardan kazıdılar izimi..

Her inilim yüzüme inen bir kırbaç olur.
Her duam biraz daha çürütürdü dizimi.
Sormayın, artık, insan nasıl kana aç olur.

Görürsünüz serçeden bir kartal çıktığını
Süt emen bir kuzunun ete acıktığını
Öldürün bir boğayı fakat kızdırmayınız...

Ölüm bir karga gibi ayrılmıyor başımdan.
Size gülersem eğer bir gün mezar taşımdan
Bari hayatım gibi onu da kırmayınız!,

YAŞAR NABİ